

Participació cultural a Catalunya: què fem realment quan diem que “consumim cultura”?

Published by [Interacció](#) [1] on 23/05/2018 - 10:35 | Last modification: 16/02/2026 - 15:17

Un informe del CoNCA analitza hàbits, percepcions i desigualtats per entendre com accedeix la ciutadania a la cultura i què condiciona aquesta relació.

Com accedim els catalans a la cultura? Aquesta és la gran pregunta que ha impulsat el **nou informe** del [CoNCA](#) [2], “La participació cultural a Catalunya 2013-2016”. Una de les missions del consell és justament encarregar [estudis](#) [3] per radiografiar la **situació de la cultura** a Catalunya, tal com recordava a la presentació el president de l'organisme, [Carles Duarte](#) [4]. I és que per tal d'establir polítiques culturals efectives és imprescindible fer una **diagnosi** acurada del context. L'informe el va presentar un dels autors, el sociòleg [Antonio Ariño](#) [5], el passat 17 de maig a l'Auditori del [MACBA](#) [6].



Assistència massiva a la Nit dels Museus

D'entrada, Ariño va destacar que l'enquesta del 2016 **havia millorat** respecte la d'anys anteriors gràcies a la incorporació de preguntes sobre la percepció de la cultura. Val a dir que des del Departament de Cultura fa temps que s'encarreguen investigacions d'aquesta mena i per tant les dades es poden analitzar en contrast amb les d'altres anys. Tot seguit, el [professor](#) [7] de la Universitat de València va establir el **marc conceptual** del projecte amb una afirmació contundent: **no existeix la incultura**, sinó altres formes de cultura. Al mateix temps, participació cultural s'entén en un **sentit ampli** que “comporta assistència i recepció, actuació i producció i interacció”. De fet, l'informe parteix de la idea que la cultura es produeix en les sinergies entre dues dinàmiques sociològiques: la **diversitat** i la **desigualtat**.

A partir d'aquí, l'estudi ofereix una enorme quantitat de **dades i anàlisis** de les quals es poden extreure multitud

de conclusions. A la presentació, Ariño va detallar els factors que permeten que la cultura “aixequi el vol”. A grans trets, va assenyalar la **demografia** (edat, sexe, moment vital, origen, etc.), l'**economia**, el **nivell educatiu**, els **equipaments** i el **temps lliure**. Aquests són els elements a partir dels quals entendre la participació. Una primera conclusió de l'informe és la **difusió de la majoria de pràctiques culturals**. La taula següent mostra com en totes les categories (menys “veure la televisió”) ha disminuït la gent que no les ha realitzades mai.

Per tant, és mentida que la gent participa menys en la cultura. L'origen d'aquesta percepció social és la **disminució de les freqüències**; per exemple, qui abans anava un cop al mes al teatre ara hi va cada tres. D'aquesta manera, segueixen **augmentant els percentatges d'espòradsics** (freqüència baixa de participació) i en alguns casos disminueixen els intensius, addictes o assidus (moltes hores i molta freqüència). En general, tal com afirma l'estudi, “el nombre d'hores que dediquen els assidus a una pràctica descendeix perquè l'**oferta d'activitats augmenta** i el mateix temps diari disponible s'ha de distribuir entre més propostes atraients”. D'altra banda es destaca també que només un 18,8% dels enquestats té un règim d'**omnivoritat cultural** [8]. És per aquest motiu que es planteja la necessitat d'analitzar també el rebuig cultural, perquè tal com va dir Ariño “sovint ens defineix més allò que ens desagrada que el que ens agrada”.

Una altra de les conclusions és que la participació cultural ha migrat a **internet**, que s'ha convertit en “l'espai relacional dels éssers humans”, sobretot en els **sectors més joves**. Les **quatre pràctiques més esteses** que ha detectat l'estudi són “veure la televisió i continguts audiovisuals mitjançant diversos suports o dispositius, escoltar música, connectar-se a internet i anar al cinema”. Malgrat que la **televisió** segueix sent força universal, comença a **minvar entre la gent jove**. De fet, s'observen diferències culturals importants entre la franja de 14 a 30 anys i els majors de 30, sobretot a causa de l'ús de les xarxes socials. Aquesta diferenciació s'anomena “**societat d'edats**”. A més a més, la **crisi** ha impulsat una economia cultural de la **gratuitat**, sobretot en el consum de música. Tot i això, el motiu principal per no realitzar una activitat és normalment la **manca de temps**.

En la conferència, Ariño també va posar èmfasi en les conclusions sobre les **percepcions de la cultura**. A través d'unes preguntes específiques l'estudi ha pogut determinar que avui en dia es veu la cultura com una **via de desconexió** del dia a dia i no tan com una font d'enriquiment personal, sobretot entre la població jove. De la mateixa manera, s'associa el concepte “cultura” amb dues pràctiques concretes, la **visita de museus** i els **concerts de música clàssica**; la resta es perceben com a oci o cultura, indistintament, o només oci, com en el cas dels videojocs. D'altra banda, Ariño va destacar que tenim una **bona distribució d'equipaments al territori però que no els sabem dinamitzar**.

A tall de conclusió, el final de la presentació va portar a col·lació l'arrel de les desigualtats en la participació cultural: el nivell educatiu. Per aquest motiu Ariño, responant les preguntes dels assistents, va reivindicar la necessitat que cultura i educació siguin un tot. És a dir, les **polítiques culturals i les educatives han d'anar de la mà**. Al mateix temps va reconèixer que l'estudi era imperfecte perquè no havia sabut plasmar les pràctiques culturals de la població amb menys nivell educatiu i de classe baixa. En aquest sentit, va concloure que calia seguir investigant.

De moment hem d'esperar que els resultats d'aquest informe es tradueixin en mesures efectives a curt, mig i llarg termini. Si després de la tempesta ve la calma, després de l'informe ha de venir la política, la de veritat, la de les solucions. Tan de bo no hàgim d'esperar massa.

Idea central

L'informe mostra que la participació cultural no disminueix sinó que es transforma, condicionada per factors socials, educatius, tecnològics i temporals.

Per a més informació, podeu consultar el document:

PDF [La participació cultural a Catalunya 2013-2016 \(informe complet\)](#) [9] | [La participació cultural a Catalunya 2013-2016 \(reflexions finals\)](#) [10]



PDF [La participación cultural en Cataluña 2013-2016 \(informe completo\)](#) [11] | [La participación cultural en Cataluña 2013-2016 \(reflexiones finales\)](#) [12]

Categories: Informe

Categories: Crònica

Tags: participació cultural

Tags: polítiques culturals

Tags: desigualtats culturals

Tags: recerca cultural

Tags: avaluació de polítiques culturals

Tags: cultura digital

- [13]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2018/participacio-cultural>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://conca.gencat.cat/ca/inici>

[3] <http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-search.pl?q=pb:CONCA>,

[4] https://ca.wikipedia.org/wiki/Carles_Duarte_i_Montserrat

[5] <http://interaccio.diba.cat/members/arinoa>

[6] <https://www.macba.cat/>

[7] <http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-search.pl?idx=au&q=Ari%C3%B1o>

[8] <http://interaccio.diba.cat/node/7380>

[9] http://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/ic13_participacio_cultural_cat.pdf

[10] http://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/ic13_reflexions_cat.pdf

[11] http://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/ic13_participacio_cultural_cas.pdf

[12] http://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/ic13_reflexions_cas.pdf

[13] <https://interaccio.diba.cat/node/7602>